

שָׁנוּ רַבּוֹתֵינוּ, נַח הָיָה מִתְּרָה בָּהֶם קוֹדֵם, וְלֹא שָׁמְעוּ מִמֶּנּוּ. שָׁהָה בַּעֲשִׂיַת הַתְּבָה לְמַעַן יֵרָאוּ וַיִּשׁוּבוּ, וְהָיוּ מְלַעֲיבִין בּוֹ, עַד שֶׁגָּבַר עֲלֵיהֶם הַתְּהוֹם, שֶׁהָיוּ הַמַּיִם יוֹצְאִין רוֹתְחִין כְּאֵשׁ, וְהַמַּיִם מְלַעְלָה, וְנִמְחוּ מִן הָעוֹלָם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מָהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים כט) ה' לְמַבּוּל יִשָּׁב, וְכִי לְדוֹד הָיָה לוֹמַר דְּבַר זֶה. וְכָל הָעוֹלָם יוֹדְעִים שֶׁהוּא רֹאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן וְאִזִּי וְקוֹדֵם?

אָלֵּא, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֵּא וּרְאֵה, בְּכָל מְקוֹם אֲתָה מוֹצֵא אֱלֹהִים מִדַּת הַדִּין, ה' מִדַּת הַרְחָמִים. וְאַף עַל פִּי שְׁמַדַּת הַדִּין הִיא - מִדַּת רְחֻמִּים הִיטָה בּוֹ, שֶׁאֵלְמָלָא כָּף, גִּחְרַב הָעוֹלָם, אֲבָל לְמַעַן אוֹתוֹ מִדַּת הַרְחָמִים הִתְיַשֵּׁב הָעוֹלָם. וְכֵן אֲתָה מוֹצֵא רְפוּאָה זֹו בְּכָל דִּין שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. וְכֵן (בראשית יט) וְה' הִמְטִיר עַל סְדוֹם, נִשְׂאָר מִמֶּנּוּ פְּלִיטָה. (שמות לב) וַיִּגַּף ה' אֶת הָעָם, נִשְׂאָר פְּלִיטָה. וְכֵן כָּלָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, חֲכָמִים הָיוּ דוֹר הַמַּבּוּל יוֹתֵר, שֶׁהָיוּ יוֹדְעִים מָה שְׁעָתִיד לְהִיּוֹת, אֲבָל לְקַחוּ עֵיצָה בְּלִבָּם וְאָמְרוּ: אִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יָבִיא מַבּוּל, אֲנַחְנוּ גְּבָרִים רַמִּי קוֹמָה, וְנִשְׁוֹט עַל פְּנֵי הַמַּיִם וְנִנְצֵל. וְאִם מִן הַתְּהוֹם יָבֹאוּ הַמַּיִם, נָשִׂים רַגְלֵינוּ עַל בָּאָר הַמַּיִם, וְלֹא יֵצְאוּ הַמַּיִם, וְנִנְצֵל. כְּשָׂבָא הַמַּבּוּל, הִרְתִּיחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת מִי הַתְּהוֹם, וְהָיוּ שָׁמַיִם רַגְלֵיהֶם עַל עֵינֵי הַמַּיִם, וְנִמְשָׁף עוֹרָם מֵהֶם וְנִפְלוּ. וְהַמַּיִם שֶׁל מַעְלָה הָיוּ מִתְּגַבְּרִים עִם מִי הַתְּהוֹם, וְהָיוּ מִתְּגַלְּגָלִים וַיּוֹרְדִים, נִמְוָקִים בְּהִרְתַּחַה שֶׁל הַתְּהוֹם לְכַבֵּל.

וַיָּבֹאוּ אֵל נַח אֶל הַתְּבָה (בראשית ז). רַבִּי יוֹחָנָן פֵּתַח, (תהלים סד) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וַתִּקְרַב יִשְׁכַּן חֲצַרְיָךְ

תָּנוּ רַבָּנָן, נַח הָיָה מִתְּרָה בָּהֶם קוֹדֵם, וְלֹא שָׁמְעוּ מִמֶּנּוּ. שָׁהָה בַּעֲשִׂיַת הַתְּיָבָה, לְמַעַן יֵרָאוּ וַיִּשׁוּבוּ, וְהָיוּ מְלַעֲיבִין בּוֹ, עַד שֶׁגָּבַר עֲלֵיהֶם הַתְּהוֹם שֶׁהָיוּ הַמַּיִם יוֹצְאִין רוֹתְחִין כְּאֵשׁ, וְהַמַּיִם מְלַמְעָלָה, וְנִמְחוּ מִן הָעוֹלָם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מָהִי דְכַתִּיב, (תהלים כט) ה' לְמַבּוּל יִשָּׁב, וְכִי לְדוֹד הָיָה לוֹמַר דְּבַר זֶה. וְכָל הָעוֹלָם יוֹדְעִין, שֶׁהוּא רֹאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן וְאִזִּי וְקוֹדֵם.

אָלֵּא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֵּא וּרְאֵה בְּכָל מְקוֹם אֲתָה מוֹצֵא אֱלֹהִים מִדַּת הַדִּין, ה' מִדַּת הַרְחָמִים. וְאַף עַל פִּי שְׁמַדַּת הַדִּין הִיא, מִדַּת רְחֻמִּים הִיטָה בּוֹ, שֶׁאֵלְמָלָא כָּף אֲתַחְרַב עֲלֵמָא. אֲבָל לְמַעַן אוֹתוֹ מִדַּת רְחֻמִּים, אֲתִיּוֹשֵׁב עֲלֵמָא. וְכֵן אֲתָה מוֹצֵא רְפוּאָה זֹו, בְּכָל דִּין שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. וְכֵן (בראשית יט) וְה' הִמְטִיר עַל סְדוֹם, נִשְׂאָר מִמֶּנּוּ פְּלִיטָה. (שמות לב) וַיִּגַּף ה' אֶת הָעָם, נִשְׂאָר פְּלִיטָה. וְכֵן כָּלָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, חֲכָמִין הָיוּ דְרָא דְטוֹפְנָא טְפִי, דְּהָיוּ יוֹדְעִי מָה דְעָתִיד לְמַהְוִי. אֲבָל נִסְבּוּ סוּכְלָתָנוּ בְּלַבְהוֹן. וְאָמְרוּ, אִי קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא מִיִּתִּי טוֹפְנָא, אֲנַחְנָא גּוֹבְרִין רֵאמִי קוֹמְתָא, וְנִשְׁוֹט עַל אִפֵּי מַיָּא, וְנִשְׁתִּיזִיב. וְאִי מִן תְּהוֹמָא יִתִּי מַיָּא, רַגְלָנָא נִשְׁוִי עַל בִּירָא דְמַיָּא, וְלֹא יִפְקוֹן מַיָּא וְנִשְׁתִּיזִיב.

כִּד אֲתָא טוֹפְנָא, אֲרַתַּח קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא מַיָּא דְתְהוֹמָא, וְהָיוּ מִשְׁוִי רַגְלֵיהוֹן עַל עֵינָא דְמַיָּא, וְאֲתַמְשָׁף מִשְׁכִּיָּה מִנִּיָּה, וְנִפְלוּ. וּמַיָּא מְלַעֲיָלָא הָיוּ מִתְּגַבְּרִי עִם מַיָּא דְתְהוֹמָא, וְהָיוּ מִתְּגַלְּגָלִין וְנִחְתִּין, נִמְוָקִין בְּרִתִּיחוּתָא דְתְהוֹמָא לְכַבֵּל.

וַיָּבֹאוּ אֵל נַח אֶל הַתְּבָה. ר' יוֹחָנָן פֵּתַח, (תהלים סד) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וַתִּקְרַב יִשְׁכַּן חֲצַרְיָךְ